

EEN – WAT IS DIT EIGENLIJK? – SOORT BRIEF AAN DE LEZER

Sinds ik ziek ben (zie mijn vorige bundels, koop ze, o, koop ze toch, lezen kan desnoods achterwege blijven, als u ze maar, o, u zo dankbaar, lebber, lebberleber – wanneer bovenstaande regel op een of andere mysterieuze wijze zijn einde heeft bereikt verschijnt:

**een eenzame tafel, kaal, glad
 tafelblad, slijm,
 snotachtig, grijs, druipt over de rand van bovengenoemd blad, táfel-
 blad, vloerwaarts,
 vloer wordt ons door de camera, op een enkele gulle flits na, onthouden)**

is verwondering voor mij ontoegankelijk geworden; ze lijkt een land nu, waarin mijn zijn, dat onbeholpene, niet langer mag zijn, maar dat ik nog kan zien, vanuit de spreekwoordelijke verten en ik zie daar iets bewegen:

**een beetje giraffeachtig
 rondschrijdend, aandachtig proevend:
 gebladerte, een vluchtig passerende vlinder,
 een enkel, luchtig knapperend vinkje;
 verwonderde dichters.**

Ik was ook zo'n dichter (en daarvoor? O, niet belangrijk). De verwondering

– en nu wordt alles grafstenerig stijf – was:

**mijn religie, mijn partij
 alcohol, hasjiesj, kortom:**

**de sleutel (waar iedereen, zelfs slapend, naar zoekt)
 die overal op leek te passen**

en toen – opeens – boem! – ziek.

Met de ziekte kon de verwondering niets beginnen, hoe ze ook haar best deed, ze kreeg er geen vat op, er viel niets aan te verwonderen.

Ziekte maakte alles strak, overzichtelijk, ja, kale-tafelachtig, ik bevind me:

in een soort *pijp*, afvoerpijp – en op geen enkele manier: is betreffende pijp *iets anders*

Nu

Nu is

Nu is het wel zo'n beetje af – hè? – dit gedicht hoewel:
is het wel een gedicht? is het niet:

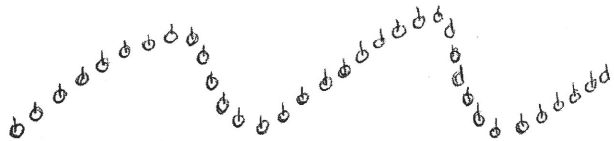
te strak, hoekig, te uitgesproken, te niets-
(o, even tussen haakjes, zou u zo goed willen zijn die stem die erdoorheen
neuzelt: een tafel is
niet hetzelfde als een pijp, te negeren?)
zeggend weet u:

ik hoop geloof ik dat er nog iets bij komt,
het doorhakken van een of andere gordiaanse knoop
Alice die toch weer verdwijnt achter de spiegel,
maar er gebeurt niets meer, helemaal niets, nou, dan zal het dus wel af – Wacht!

ik zie iets, zie toch nóg iets, ongeveer zo

kijken we beter krijg je dit:

een spoor van punaises

DE ZEBRA VOELT ZICH EENZAAM

Regen staat als zonnestralen
 om de dromerige, pas getrokken, kaasgele
 kies. De zebra voelt zich eenzaam.
 Help ons! Help ons!

roepen de rugbyspelers.
 Ik roep niets.
 Ik heb alle hagelslag opgegeten,
 wondjes op mijn eikel, twee
 op de vurige, rode rand die zóóóó

lijkt op de rand van een paddenstoelenhoed,
 nog geen afspraak met de dokter, talrijke maar vage voornemens
 die wriemelen als jonge kom op, nee, klimopplantjes.

Toen ik vanmorgen iets wilde zeggen
 zei ik 'via', maar wat ik wilde zeggen
 was dat niet – en wat ik had

willen zeggen, was me ontschoten.
 eigen. stralen. kaaskies. Help ons!
 Ik word niet geholpen, ik roep niets.

BIJ DE VAL IN HET RAVIJN

Bij de val in het ravijn gaat niet alleen het waargenomene verloren,
ook de waarnemer – goed, maar dan?

(Vreemd dat zodra ik de gang van zaken probeer te beschrijven alles...
Tsja, ik moet toegeven dat alles gewoonweg schijnt te verdwijnen.)

Voor hoelang verdwijnt de waarnemer?

Men zegt: zo lang hij er niet is, is er ook geen tijd.

Ik zou hieraan willen toevoegen: als we deze kwestie bezien vanuit het
perspectief van de waarnemer
(die er in werkelijkheid niet meer is)

is er sprake van eindeloos veel tijd.

Maar in de beleving van de *afwezige* waarnemer gaat het om een oogwenk,
even met de ogen knippen,
en het is al zover.

Je zou je kunnen voorstellen: we zien hoe hij in een toestand van diepe slaap
onderworpen wordt aan het onmogelijke,
we zien hoe hij de zwaartekracht trotseert, opstijgt, helemaal vanaf de bodem,
hij bereikt de rand van het ravijn, opent zijn ogen en –
het zou kunnen dat hij onmiddellijk aan een nieuwe val begint.

Inmiddels heeft hij zich uitgestrekt; groengroengroenzoemgroen rondom,
de trage, kalme ademhaling van de zon – is de zon zijn moeder? – de wind

komt zo af en toe, schuwheid overwinnend, snuffelen aan zijn gezicht.

HAAS IN WORDING

Mijn lichaam staat op een kier. Zo goed?
 Of toch maar *wijd* open. Beter. Om welkom te heten: jajaja!
 daar komt de eerste letter al, een d ...? Precies wat u dacht...? Nouwwww –
 tis niet wat ik zelf in gedachten had. Ik wou een h
 zoals sommige restaurants hun deuren voor je openspreiden als uitnodigende
 moederarmen
 kommm dan kommm dan! Niets
 beweegt. Het veld grijs
 tot aan de horizon
 als de vacht van een – een *wat?* – een dier.
 Toe maar. Inspiratie zeker? Alles goed en wel
 (als u nu even goed kijkt
 ziet u hoe rijm er schielijk als een rat tussenuit knijpt) maar wat voor dier dan?
 Weet niet. Geen dier denk ik
 dat leuk is om beter te leren kennen. No troetelanimal.
 Weet u, ik had een haas gillend op de maan af willen laten rennen
 maar nu loop ik met die maan boven mijn hoofd rond te wankelen
 als iemand die vergeefse pogingen in het werk stelt een lamp op te hangen.
 Ach laat ook maar zitten. Laten we liever
 nog us van die oude verhalen vertellen. Mobieltjes wel even uit graag:
 dat het interim-management er niet doorheen begint te kwaken. Over de prins:
 hoe hij na honderden bladzijden de prinses bereikte, wakker kuste
 openspreidde, verkrachtte, achter zich liet. Het ging allemaal zo snel
 dat je er nog niet twee regels mee vol kreeg.
 Net als u – u bent eigenlijk mijn prinses – bleef ze een beetje verwaasd achter.
 Dacht (dat kon ze best hoor, denken, al zou je het soms niet zeggen). Dacht:
 dit voelt – ze zocht even naar de juiste woorden – of iets of iemand een bloederig
 dood diertje heeft neergelegd tussen mijn dijen.
 Zelf was ik inmiddels die lang verlangde, springlevende haas geworden en stelde
 tevreden vast:
 dat een groot rennen in mij groeide.

VERHAAL

Ik was een beetje geagiteerd. Ik wist niet waarom. Ik keek in zakken en zakjes, van papier en van plastic, die ik in overvloed tot mijn beschikking had. Dit gaf een zekere structuur aan mijn zijn, maar verhelderde niets. De terloopse verschijning van een herder, die zich aftekende tegen een bot, schuttinggroen landschap, verhelderde ook niets. Geleidelijk

werd ik mij bewust van een meervoudige aanwezigheid om mij heen die zich nog het beste liet beschrijven met de woorden ‘vluchtige anderen’ – nu eens aan- dan weer afwezig. Op een vage, diffuse manier streefde men een verplaatsing van de schrijver van deze aantekeningen na. Het leek of ik werd vastgepakt, maar nee, het scheen niet echt zo te zijn, en dan, een ogenblik later, bleek ik toch verplaatst. Al bleef alles van een grote vaagheid, een milde, bijna kneuterige onverschilligheid. Ik was weliswaar verplaatst, sustemen, maar dat deed er niet toe, ik zou ook niet verplaatst kunnen zijn. Geleidelijk

zag ik iets naderen, we gingen ergens op af. Toen ik begreep wat het was, protesteerde ik. ‘Luister,’ zei ik, ‘dat gaat niet. Mijn poëzie, om maar iets te noemen, wordt helemaal verpest door dat ding. Het is kitsch. Haal het weg.’ Men zei dat ik het niet zo zwaar moest opnemen en dat ik te lichtgeraakt was – misschien had ik iets verkeerd gegeten. Dit was geen artistiek statement. Iedereen moest dit ondergaan, het was niet zo erg. Het ding (een kruis) was inmiddels vlakbij gekomen en even later werd ik op de voor de hand liggende manier

aan het hout bevestigd. Ik zag de spijkers door mijn handen gaan, maar ik voelde niets. Ook had ik de indruk dat iemand met een scalpel mijn ogen opensneed. Ik scheen dit van buitenaf waar te nemen en mijn gezichtsvermogen werd er niet door aangetast. Als een voltooid werk (hun op niets gebaseerde zelfvoldaanheid ergerde me vreselijk!) liet men mij achter. Ik hing

te hangen, verveelde me. Van tijd tot tijd inspecteerde ik het universum waar dit zich samenbalde in mijzelf – een gewaarwording van opgekroptheid, die in golven kwam en ging. Zo af en toe

deed ik een aardige ontdekking: op een zeker ogenblik bleek ik bij-

voorbeeld borsten te hebben. Een andere keer bleek ik een hagedisje te zijn. (Onmiddellijk weergalmden de woorden uit de Disneyklassieker *Mulan* in mijn oren: ‘Sturen mijn voorouders een hagedisje om me te helpen?’) Ik dacht: Augustinus. Nadat Augustinus een tijdje alleen was geweest, werd hij benaderd door ‘marmelade’, dat als een goudvis op hem afkwam.

Ik dacht: manicheïsme – en meende dat ik opdracht kreeg heftig te knikken. Een moeilijk verkoopbare villa – nou ja, villa was misschien iets te veel gezegd – een vrijstaand huis gedroeg zich opdringerig. Een stoel, een

fauteuil, ik zat erin, ermiddenin, overwoog iets in brand te steken, zodat ik kon roken. Toen verhevigde het bestaan: een vuilniscontainer kwam in beeld, groeide als een wolk, liet niets anders door, al het voorafgaande ging erachter schuil. Ik overwoog het deksel op te lichten en bevochtigde onwillekeurig mijn lippen. **DE HULP IN DE HUISHOUDING.**

Ik stortte mijn lichaam vooruit, de hal in, want daar, vlakbij, voor de huisdeur, was **DE HULP IN DE HUISHOUDING**. Zij overtrof de container in intensiteit, zij was het enige. De metafysica slechts een waasje op haar bovenlip, een restje achtergebleven thee of koffie – en dat was...

Toch verbergt zich in of achter dat gedoe met dat kruis misschien...

– nee, ik zeg het verkeerd, helemaal verkeerd! Ik bedoel dat het in de weg staat, dat kruis, het neemt het zicht weg op... op...! op...! Telefoon!

ZWART FLUWEEL

Een gevoel van misplaatstheid kwam op (die dag
in april, een beetje zoel, na de film,
knipperden onze ogen verbaasd tegen het daglicht,
een besluiteloos regentje trippelde eigenwijzerig,
haar rok een eindje optillend, over het plaveisel.
Waren we echt verbaasd?).

Ik heb nu al zo veel sigaren gepresenteerd,
het moet een keer afgelopen zijn. Bezie de moeder
en hoe de kleuren van haar ochtendjas geleidelijk in elkaar overgaan.
Het fabrieksterrein! Het fabrieksterrein! Bijzaken
verdringen zich, zijn plotseling hoofdzaken geworden.
(Ze moet, vertelt de stem, zacht, het huis verlaten hebben
later, ratten ijlden door het donker, en op weg zijn gegaan
en opnieuw later, het woord rammelt als blik
door de verder geluidloze regels, daar terecht zijn gekomen.
Ik buig me naar hem toe, zo opgewonden dat angst en genot niet te scheiden zijn.
Daar, zeg ik, en ik barst bijna
in lachen uit. Voor mijn geestesoog zie ik een gordijn van zwart fluweel, heel chic,
vluchtig bewegen. **Leg uit**, zeg ik,
wat bedoel je met daar? En dan –

GEVOGELTE

Te midden van de vrouwen (goed onthouden:
de gedachte rechts ziet u de vrouwen links de verlossing
is een gevaarlijke illusie) verwoed aan de slag,
de klus, het verenkled der gieren, moet nu beslist af,
onberispelijk moeten ze eruitzien, er mag
geen veertje scheef zitten, want vandaag
is de dag: ze vliegen uit;
ik zal ze nakijken; zien hoe ze langzaam
maar zeker de gedaante aannemen van leestekens in een verblekende hemel;
niet ik – zij zullen weten naar wie ze moeten vliegen.
Mijn verlangen: alsof ik grote vleugels op me af hoor ruisen.

WORSTELLEN MET DE MUZE

Muze, nu even serieus, geen gedicht,
 geen uitvlucht. Puur formeel,
 ambtelijk contact graag. Zo:
a → b → c. Nee! Niet seksueel.
 (Vrouwen! Hoe komt ze
 er weer op? In den beginne mijn moeder
 vrouw, dochter en de dood zal ook wel weer –)

Blijf van me af! Wie ben je?
 wil ik weten en waarom lieg je
 dat ik iemand anders ben?
 Waarom lok je me naar iets toe waar niets
 is en jij al helemaal niet, weet ik
 want ik ben daar al geweest. (Mijn stem opeens zacht als kattenvacht.) Deze keer
 ben ik je te vlug af. Ik zie hoe schaduw je ogen binnenglijdt,
 weet dat jij weet dat ik weet dat jij oooooowww! Ophouden!

Zo. Nu mist. Een rijzig, grijs beeld – geslachtloos. De zuivere, morele geest,
 schijnt marmer in kant-en-klare brokken uit zijn mond want potdicht zijn –
 Bemoei je er toch niet altijd mee! Onbetrouwbaar kutwijf!
 Net als ik ben je, niet
 goed! Niet goed! Niet goed! Oprotten of ik schiet!
 O god, kom alsjeblieft terug! Zo bedoelde ik het niet.